

FOC LATENT FAMÍLIES I PROPIETARIS CONTINUEN ESPERANT RESPOSTES CINQ ANYS DESPRÉS DE L'INCENDI D'HORTA

Cronologia

21/VII/2009

L'extinció d'un incendi en una zona forestal i de cultius del municipi d'Horta de Sant Joan, originat un dia abans, es complia després del canvi brusca de les condicions meteorològiques. El foc obliga a desallotjar diverses masies, acorràla mortalment cinc bombers i en fereix

greument un altre, Pepe Pallàs.

24/VII/2009

Els més de 250 bombers mobilitzats a Horta de Sant Joan aconsegueixen controlar l'incendi, cinc dies després d'originar-se i després de calcinar 1.143 hectàrees. El mateix dia mor a l'hospital Vall d'Hebron

el cinquè bomber dels GRAF.

28/VI/2009

El llavors conseller d'Interior, Joan Saura, nega en una compareixença voluntària al Parlament les acusacions de descoordinació durant els treballs d'extinció del foc. Saura afirma que els únics culpables de la

tragèdia havien estat l'incendi i el vent.

9/I/2010

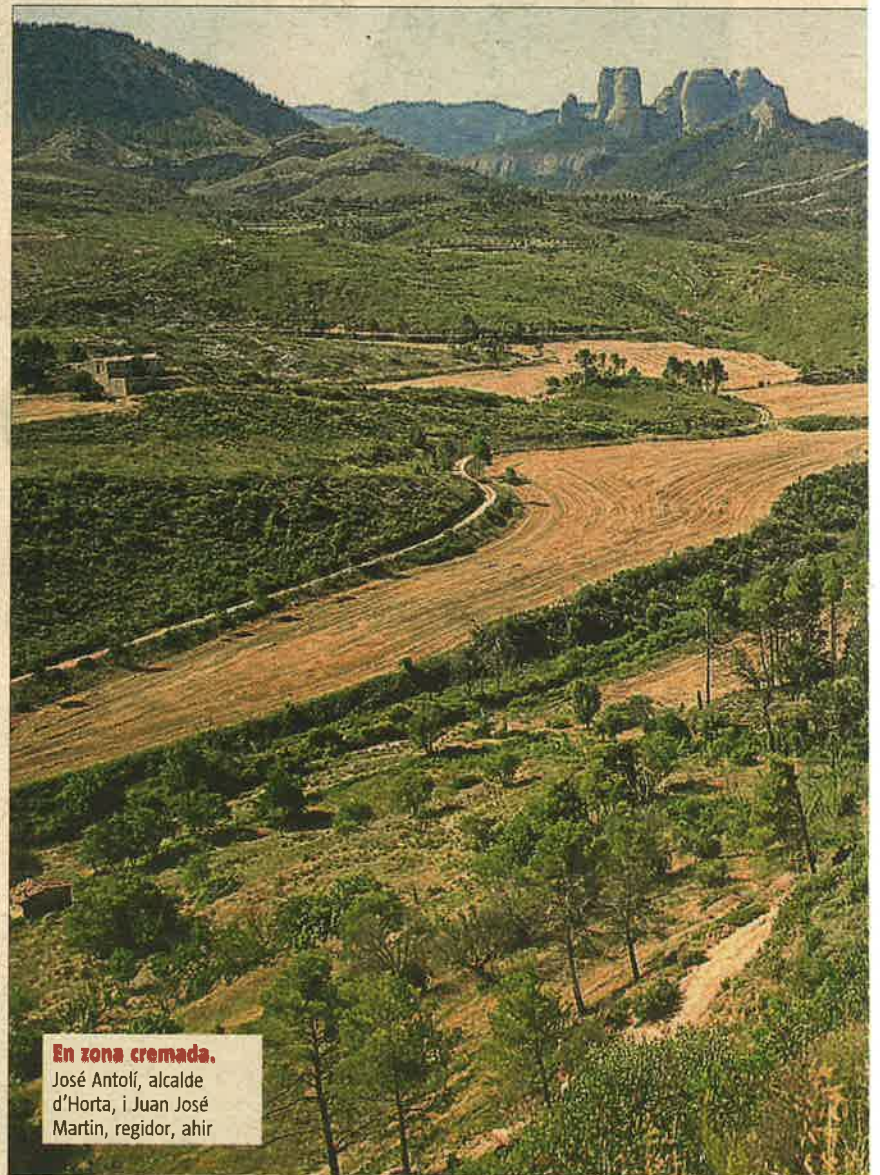
Mesos després que els agents rurals asseguressin en un informe que el foc s'havia originat per l'impacte d'un llamp, una laboriosa investigació realitzada pels Mossos d'Esquadra con-

clou que dos joves, Juan Antonio Paz i Lorenzo Forner, el van provocar de manera intencionada i després es van fotografiar davant l'incendi. La policia els deté i els posa a disposició del jutge, que en decreta l'ingrés a presó provisional després d'escoltar la seva versió dels fets.

Familiars. La Dolors, germana del Ramon, i la Montse, cosina del David, dos dels bombers morts

MERCÉ GILI

En zona cremada.

José Antolí, alcalde d'Horta, i Juan José Martín, regidor, ahir

Ferides encara sense cicatritzar

>> VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

insisteix Dolors Espinet, la germana de Ramon Espinet, un dels bombers morts.

Els familiars, cansats després de tant temps buscant respostes, esperen ara una proposta del Departament d'Interior per acordar unes indemnitzacions en concepte de responsabilitat civil per les cinc morts en acte de servei públic i les greus ferides que va patir Pepe Pallàs.

Al setembre s'acaba el termini màxim de sis mesos establert per llei des que les famílies van presentar la demanda per la via administrativa. La Conselleria d'Interior assegura que es reunirà durant les properes setmanes amb els advocats de les cinc famílies dels bombers morts i de l'únic supervivent per fer una proposta "raonable" i segellar un pacte sobre l'acció de responsabilitat patrimonial.

"Fins ara no hi ha resposta, el 10 de març vam presentar la sol·licitud d'indemnització per la responsabilitat que atribuïm a la Generalitat. Si no ens responen o ho fan de manera insatisfactòria, formularem una demanda judicial contra el Departament d'Interior als tribunals", adverteix Pau Simarro, advocat de tres de les famílies. Obrir la via contenciosa administrativa condemnaria els familiars a continuar esperant.

El secretari general d'Interior, Josep Martínez Melgares, confia

que s'aconseguirà "una solució satisfactòria per a totes les parts" i assegura que en tot aquest temps s'ha continuat treballant en l'assumpte. "Hi ha molta gent que pateix i continua patint, és clar que s'ha de rescabalar, hem d'intentar pal·liar tant com es pugui el dolor que han tingut les famílies, que tindran l'última paraula; confiem que s'arribarà a un acord", afegeix.

Les famílies van optar per reclamar a la Generalitat les indemnitzacions (per un valor global estimat de 2,5 milions d'euros) després de l'exculpació del cap de guàrdia dels bombers per part de l'Audiència de Tarragona, que va

deixar sense efecte la imputació de Delta 0 pel jutjat d'instrucció de Gandesa. La reclamació es va presentar en base precisament a una de les conclusions d'aquella interlocutòria d'exculpació, que va obrir la porta a una reclamació de "responsabilitat civil o patrimonial pel resultat dramàtic en el qual, servint a la societat, cinc funcionaris públics exemplars van perdre la vida i un altre va patir lesions gravíssimes".

"Considerem de forma innegable que el sistema d'extinció no va funcionar, que el treball de coordinació no es va fer de manera correcta", insisteix Simarro. "La responsabilitat de la Generalitat

pot ser indirecta, no directa. Els seus comandaments no van cometre cap error. Els dos responsables són els dos presumptes incendiàries, ells en són els culpables. L'operatiu no va ser perfecte, segurament hi ha coses a millorar; el petit dèficit de l'administració dona peu que hi tinguem alguna responsabilitat", defensa Martínez Melgares.

Arribats aquí, Dolors Espinet ja només apel·la a la consciència. "Que cadascú aguanti, a partir d'ara, la seva pròpia motxilla",

afirma. Aquesta dona està convençuda que a més d'un d'aquests comandaments que havien de vetllar per la seguretat dels cinc bombers de Lleida "li ha de pesar molt aquesta motxilla de la consciència". Montse Duaigües, cosina de David Duaigües (un altre dels difunts), comparteix les paraules de la Dolors, però per

TANCAR LES FERIDES

El Departament d'Interior admet que "l'operatiu no va ser perfecte"

INDEMNITZAR LES FAMÍLIES

La Generalitat ultima una "proposta raonable" per evitar el contenciós

ella continua sent encara molt important per tancar definitivament la ferida "que s'entoni algun mea culpa perquè les coses no es van fer bé".

La decepció amb la justícia no ha estat l'única que han tingut la Dolors i la Montse en aquest viacrucis que dura ja cinc anys. "Els polítics, sense importar-ne el co-

L'únic supervivent deixa de buscar culpables

Josep Pallàs, ferit a Horta

■ Josep Pallàs, Pepe per a tots els seus companys al cos de bombers, va aconseguir sortir viu de l'incendi, malgrat haver patit cremades al 70% del cos. Després d'estar quatre mesos ingressat a l'hospital de la Vall d'Hebron, va començar una dura recuperació que va durar fins al juny del 2012 i que li ha permès tornar a treballar de bomber. Fins i tot fa poc més d'un mes Pallàs, personat en la causa judicial oberta, va rebutjar entrevistes. L'únic supervi-

vent dels GRAF de Lleida va parlar en els mitjans de comunicació coincidint amb la presentació del documental de TV3 (*El gran silenci*). Pallàs ha mantingut un to conciliador per destacar que amb el temps ha deixat de buscar culpables i ha admès que es van equivocar en assenyalar com a responsable un comandament dels bombers en concret. Pepe ha recriminat públicament als dos presumptes autors del foc que en tot aquest temps no hagin demanat perdó.

Infem.
L'incendi d'Horta de Sant Joan va cremar sense parar durant cinc llargs dies

08/II/2010

El Parlament obre, a instàncies de CiU, una comissió d'investigació de l'incendi. La comissió es tanca a finals de març sense cessaments ni dimissions a la cúpula d'Interior, en mans d'ICV. Durant la comissió es viu un intercanvi de dures acusacions i retrets.

26/II/2010

Els dos presumptes incendiaris surten de la presó de Tarragona després de pagar una fiança de 6.000 euros cadascun.

25/XI/2010

La jutgessa de Gandesa imputa per cinc delictes d'homicidi

imprudent i un altre de lesions greus a Carles Font, el cap de guàrdia de l'incendi (Delta 0).

13/III/2013

L'Audiència de Tarragona exculpa Delta 0, en resposta al recurs d'apel·lació de la defensa. La mateixa Fiscalia també l'havia defensat.

El judici contra els dos autors del foc, al carrer des del 2010, es farà a finals d'aquest any

Incendiaris en silenci

E. GIRALT
Tarragona

Mentre va durar la instrucció judicial, amb més de dos anys de declaracions i desenes de testimonis desfilant pel jutjat únic de Gandesa (Terra Alta), l'exposició pública dels dos presumptes autors de l'incendi d'Horta de Sant Joan va ser mínima. La investigació de la jutge titular de Gandesa de llavors, Laura Martínez Salom, centrada sobre la gestió de l'extinció, va deixar gairebé en l'oblit Lorenzo Forner i Juan Antonio Paz, que tenien 26 i 27 anys quan van ser detinguts i empresonats.

Quan seguïn al banc dels acusats, previsiblement el 2015, Paz i Forner, veïns de l'Aldea (Baix Ebre) i Càlig (Castelló), ja hauran superat la trentena. Hauran d'explicar davant el jutge de l'Audiència de Tarragona per què van provocar l'incendi, com conclou la instrucció judicial, imputats per un delictes d'incendi forestal, cinc homicidis imprudents i un altre de lesions.

També hauran de justificar per què es van fotografiar al costat del foc amb una actitud suposadament burleta. Els dos presumptes piròmans trencaran per força un silenci que ja fa cinc anys que dura, temps en què tampoc no han demanat perdó a les

lor, també ens han decebut. No han estat a l'altura", critica Dolors Espinet. Tot i això, el que més ha sorprès aquestes famílies ha estat el canvi d'actitud dels dirigents de Convergència i Unió. "Quan va passar tot i estaven en l'oposició van ser els primers d'animar-nos a denunciar i de prometre tot el seu suport", recorda la Montse. Però una vegada van recuperar el Govern, aquesta complicitat s'ha trencat. "Ara aquests polítics que deien que eren al nostre costat han canviat de bàndol i això tampoc no ho acabem d'entendre", afirma la Dolors.

El Ramon i el David no tornaran, però les seves famílies quedarien reconfortades si aquells que, segons ells, no van fer les coses bé, assumissin algun dia aquest error. Encara que després de tant temps i amb una causa judicial que només manté imputats els dos autors materials de l'incendi s'apunta difícil veure complert el seu desig.

Per als 350 propietaris d'Horta de Sant Joan afectats -mig centenar es va personar com a acusació particular- l'esperança que els indemnitzin pels danys es va esfumar amb l'exculpació de Delta 0; si els dos presumptes piròmans es declaren insolvents després del judici, malgrat ser consi-

Declaracions

M. CASTELLNOU, cap del GRAF

"No estem autoritzats a abandonar l'extinció i deixar el país sense la protecció de persones i béns. No val tot l'esforç que vam fer a Horta de Sant Joan per la terra que es va cremar, ningú no ens tornarà els cinc companys morts"

J. HERRERA, sergent GRAF

"Els BRIF de Daroca van salvar la vida perquè d'altres van arriscar la seva"

RAÚL VICENTE, cap BRIF

"Si algú hagués donat l'ordre d'evacuació, hauríem pogut sortir tots; en lloc de 18 hauríem pogut sortir 40"

ÀNGEL FERRÀS, exalcalde

"No vull donar culpes a ningú, però he vist certa relaxació tenint en compte el que ha passat"

LLUÍS GIL, propietari

"Ens han enganyat des del primer dia del foc"

derats culpables, cap dels propietaris no veurà ni un sol euro, com passarà amb les famílies.

"L'únic que hem cobrat són 2.500 euros", explica indignat Lluís Gil, un dels propietaris més afectats pel foc, amb dues finques (180 hectàrees) que van patir danys durant l'incendi, bàsicament en cultius i superfície poblada d'arbres.

Gil va ser, amb el seu pare, un dels primers d'advertir que aquell incendi no l'havia provocat un llamp i de denunciar presumpta descoordinació en l'operatiu d'extinció. "Ens han estat enganyant des del primer dia", lamenta. Els propietaris, molt combatius en els mesos posteriors al foc, recorden amb decepció i una certa resignació el que va passar. La calor intensa d'aquests dies i alguns pins calcinats que van ser tallats per evitar l'erosió del sòl a la zona de l'incendi recorden al visitant el que va passar. També ret homenatge als bombers el petit monument erigit en un mirador ubicat als afores del poble. "Hi ha coses que van passar en aquell trist incendi que els veïns continuen sense poder entendre", lamenta José Antolí, l'actual alcalde d'Horta. ●

VEGEU ELS VÍDEOS DELS BOMBERS ATRAPATS EN L'INCENDI
<http://goo.gl/fW3WJo>

Un dels dos piròmans s'amaga sortint del jutjat

Tots dos van sortir en llibertat només un mes i mig després (2010), un cop van haver pagat 6.000 euros per cap. Tots dos van reaparèixer en l'escena mediàtica el març d'aquest any, quan van tornar a ser citats pel jutjat de Gandesa; es van negar a declarar i van restar en un silenci impertorbable que ha durat fins ara. No se sap res de les motivacions que els van portar a calar foc en una finca on s'havia acumulat una gran quantitat de llenya, quan eren d'excursió pel terme d'Horta.

Un dels advocats de les famílies dels bombers fins i tot va instar la justícia, fa uns mesos, a investigar si els dos presumptes piròmans havien actuat per encàrrec.

Els bombers recorden que ells són "l'altra família" dels companys morts al foc

víctimes ni al bomber que va sobreviure.

"Molts han oblidat, durant tot aquest temps, que els bombers som l'altra família dels cinc companys morts", va dir un dels comandaments dels bombers després del primer gran incendi d'aquest any, al terme municipal de Tivissa.

"Hi ha moltes ferides que continuen obertes", va afegir.